

ကျေးဇူးရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသားစီရင်တော်မူသော

သီလဝိနိဗ္ဗာန်

ရန်ကုန်မြို့
ဟံသာဝတီဝိဇ္ဇာကတ်ပုံနှိပ်တိုက်
၁၉၅၂

သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်း

မာတိကာ

၁-ငါးပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း

၂-ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ,အနိစ္စစစ်တမ်း

၃-ရှစ်ပါးသီလ နိစ္စ,အနိစ္စ စစ်တမ်း

၄-သဘာဝနိစ္စ စသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်

သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်း မာတိကာပြီးပြီ။

သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်း

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ငါးပါးသီလ၏ နိစ္စ, အနိစ္စစစ်တမ်း

နမတ္ထု ဗုဒ္ဓဿ။ ။နိစ္စသီလ, အနိစ္စသီလ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးအပြားကို ဖြေဆိုဆုံးဖြတ်ပေအံ့။

ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ ဥပါသကဥပါသိကာနံ နိစ္စသီလ
ဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ သတိဝါ ဥဿာဟေ ဒသ
ဥပေါသထင်္ဂဝသေန အဋ္ဌ ဣဒံ ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ။

[ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာပါဌ်]

[ဤပါဌ်၌ နိစ္စသီလဝသေနပုဒ်ကို ဒသ၌လိုက်စေ။ ။ ဥပေါသထင်္ဂဝသေနပုဒ်ကား
နိစ္စသီလဝသေန ပုဒ်ကိုနှစ်စေ၏။ ။သိက္ခာပဒါနိပုဒ်ကို ဒသပုဒ်အဋ္ဌပုဒ်တို့၌ လိုက်စေ။]

ဂဟဋ္ဌသီလံ နာမ=ဂဟဋ္ဌသီလမည်သည် ကား၊ ဥပါသက
ဥပါသိကာနံ=သီတင်းသည်ယောက်ျား သီတင်းသည် မိန်းမတို့၏၊ နိစ္စသီလ
ဝသေန=နိစ္စသီလ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ပဉ္စဝါ သိက္ခာပဒါနိ=ငါးပါးသော
သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဥဿာဟေ=စွမ်းနိုင်သည်၊ သတိ=
ရှိသော်၊ နိစ္စသီလဝသေန=နိစ္စသီလ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ ဒသ ဝါ
သိက္ခာပဒါနိ=ဆယ်ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊
ဥပေါသထင်္ဂဝသေန=ဥပုသ်အင်္ဂါ၏အစွမ်းအားဖြင့်၊ အဋ္ဌ=ရှုစပ်ပါးသော
သိက္ခာပုဒ်တို့သည်လည်းကောင်း၊ ဣဒံ=ဤသုံးမျိုးသည်၊ ဂဟဋ္ဌသီလံနာမ=
ဂဟဋ္ဌသီလမည်၏။

[ဤသို့အပြည့်အစုံ အနက်ပေး။]

နိစ္စသီလသည် ငါးပါးတစ်ရပ်၊ ဆယ်ပါးတစ်ရပ်၊ ဤသို့နှစ်ရပ် ထွက်သောကြောင့် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း-

၁။ ငါးပါးနိစ္စနှင့် ထိုက်တန်သော ဂဟဋ္ဌလူတစ်မျိုး၊

၂။ ဆယ်ပါးနိစ္စနှင့် ထိုက်တန်သော ဂဟဋ္ဌလူတစ်မျိုး ဟူ၍ ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူနှစ်မျိုးကိုလည်းသိအပ်၏။

၁။ ငါးပါးနိစ္စနှင့် ထိုက်တန်သော လူတစ်မျိုးဆိုသည်ကား- အဝတ်ဖြူ၊ အဝတ်ကြောင် အစရှိသော ပကတိလူဝတ်ကို ဝတ်သော လူမျိုးတည်း။

၂။ ဆယ်ပါးနိစ္စနှင့် ထိုက်တန်သူ လူတစ်မျိုးဆိုသည်ကား- ပကတိလူဝတ်မျိုးကိုပယ်စွန့်၍ ညောင်ခေါက်အစရှိသော ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်သော ပဗ္ဗဇိတအသွင် တစ်စိတ်၌တည်သော လူမျိုးတည်း။

ဥပေါသထင်္ဂဝသေနပုဒ်ဖြင့် နိစ္စသီလဝသေနပုဒ်ကို နှစ်စေသော ကြောင့် ရှစ်ပါးမူကား အနိစ္စဟုသိအပ်၏။ ငါးပါးဆယ်ပါးတို့ကား နိစ္စ၊ ရှစ်ပါးကား အနိစ္စ၊ ဤသို့ နိစ္စ၊ အနိစ္စ နှစ်မျိုးဖြစ်၏။

ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူနှစ်မျိုးတို့တွင် ပကတိ လူဝတ်နှင့်နေကြသော လူသာမညတို့၌ ငါးပါးသည်နိစ္စဖြစ်၏။ ရှစ်ပါးသည် အနိစ္စဖြစ်၏။

ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်သော လူဝိသေသတို့၌မူကား ဆယ်ပါးသည် နိစ္စဖြစ်၏။ ရှစ်ပါးသည် နိစ္စဆယ်ပါး၌ အတွင်းဝင်လေ၏။

[ရှစ်ပါးဆယ်ပါး ဆိုရာတို့၌လည်း နိစ္စငါးပါးသည် အတွင်းဝင်လျက်ရှိလေသော ကြောင့် နိစ္စငါးပါးမှ ကြွင်းကုန်သော အင်္ဂါတို့အတွက်နှင့်သာ ရှစ်ပါး ဆယ်ပါးကို အသီး ဆိုရလေသည်။ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ အင်္ဂါနှင့်ပြည့်စုံသော အဗြဟ္မစရိယမူသည် နိစ္စငါးပါး၌

အတွင်းဝင်ပြီးဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ရှစ်ပါးဆယ်ပါးတို့၏ သဘောကို ပြဆိုရာအချက်တို့၌ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရအင်္ဂါမှလွတ်သော အဗြဟ္မစရိယမှုကို သိလေ။]

ငါးပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အားဖြင့်မူကား အနိစ္စလည်းဖြစ်၏။

၁။ သဘာဝအားဖြင့် အဘယ်သို့နိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်သနည်း ဟူမူကား သူ့အသက်ကိုသတ်ခြင်း အစရှိသော ငါးပါးသောအမှုသည် ဘယ်အခါမှာမှ ပြုထိုက်သော အမှုမျိုးမဟုတ်လေရကား ထိုငါးပါး တို့မှကြဉ်ရှောင်ခြင်းအမှုသည် သဘာဝအားဖြင့် ခပ်သိမ်းသောသတ္တဝါ တို့အား ခပ်သိမ်းသောအခါ၌ အစဉ်ထာဝရ မြဲထိုက်သောသဘောရှိ၏။

[ဤကား ငါးပါးသည် သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးဖြစ်ပုံတည်း။]

ထိုငါးပါးသည် အဘယ်သို့ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အနိစ္စဖြစ် သနည်းဟူမူကား ထိုငါးပါးကို အမြဲမစောင့် ထိန်းနိုင်သောသူသည် ရံဖန်ရံဖန်ခံယူ၍ စောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်ထိန်းရ၏။

[ဤကား ထိုငါးပါးသည် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အနိစ္စဖြစ်ပုံတည်း။]

ထိုနှစ်ပါးတွင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယသည်ကား ပဓာနမဟုတ်၊ သဘာဝ သည်သာ ပဓာနဖြစ်လေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကိုသာ ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ငါးပါးသီလကို နိစ္စအဘို့၌သာ ပြဆိုကြပေ ကုန်သည်။

ငါးပါးသီလ၏ နိစ္စအနိစ္စစစ်တမ်း ပြီး၏။

၂-ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ,အနိစ္စစစ်တမ်း

ဆယ်ပါးသည်လည်း သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။
ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့်မူကား အနိစ္စလည်း ဖြစ်၏။ နိစ္စလည်း ဖြစ်၏။

ဆယ်ပါးသည်-

၁။ သဘာဝအားဖြင့် အဘယ်သို့နိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်သနည်း
ဟူမူကား ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်သော ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူဝိသေသ
တို့အား ဇာတရူပရဇာတပဋိဂ္ဂဟတိုင်အောင်သော ဆယ်ပါးသော အမှုတို့
သည် ဘယ်အခါမှာမှ ပြုခြင်းငှာ မထိုက်သောအမှုတို့ပေတည်း။ ပြုခဲ့လျှင်
အဝတ်အသွင်နှင့် မတန်သောကြောင့် ပညာရှိသူ နတ်လူအပေါင်းတို့
ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သော ညှိုးနွမ်းခြင်း ညစ်နွမ်းခြင်းအပြစ်သို့ ရောက်လေကုန်၏။
ထို့ကြောင့် ထိုဆယ်ပါးသည် ထိုသူတို့အား ထိုအဝတ်အသွင်နှင့် တည်
နေသမျှ ကာလပတ်လုံး အစဉ်ထာဝရ မြဲထိုက်သော သဘောရှိ၏။

[ဤကား ဆယ်ပါး၏ သဘာဝအားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာဖြစ်ပုံတည်း။]

၂။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အဘယ်သို့လျှင် နိစ္စ,အနိစ္စ ဖြစ်
သင့်လေသနည်းဟူမူကား ပကတိ လူသာမန်တို့အား ထိုဆယ်ပါးသည်
သဘာဝနိစ္စ ဖြစ်ခြင်းငှာ မထိုက်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ အဗြဟ္မစရိယမှု၊
ဝိကာလ ဘောဇနအစ ဇာတရူပရ ဇာတပဋိဂ္ဂဟအဆုံးရှိသော အမှုတို့
သည် ပကတိလူသာမန်တို့မှာ အဝတ်အသွင်နှင့် မထိုက်တန်သော အမှုမျိုး
မဟုတ်ကုန်။ ထိုက်တန်သောအမှုမျိုးတို့သာ ဖြစ်ကုန်၏။ လူချမ်းသာ၊
နတ်ချမ်းသာ၊ လူစည်းစိမ်၊ နတ်စည်းစိမ် အရိုးအစဉ်တို့သာဖြစ်ကုန်၏။
ထိုအမှုတို့မှ မကြဉ်ရှောင်သည့်အတွက်နှင့် လူသာမန်တို့ အလယ်၌

ဂုဏ်ကျက်သရေ ညှိုးနွမ်းဘွယ် မရှိလေသောကြောင့် လူသာမန်တို့မှာ ပြုခဲ့လျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟူသော သာဝဇ္ဇဓမ္မမျိုး မဟုတ်လေရကား ထိုဆယ်ပါးသည် အစဉ်ထာဝရ အမြဲစောင့်ထိန်းရမည် ဟူသော နိစ္စသဘောမျိုး မဟုတ်လေ သတည်း။

ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့်မူကား ထိုလူသာမန်တို့သည် ဆယ်ပါးသီလကို နေ့ရက်အပိုင်းအခြားနှင့် အနိစ္စအနေ အားဖြင့် ခံယူစောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်ထိန်းရ၏။ “အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ နိစ္စအနေအားဖြင့်” ခံယူ၍စောင့်ထိန်းလိုလျှင် စောင့်ထိန်းရ၏။ ကုသိုလ်တရားပွားများ၏။

[ဤကား ဆယ်ပါးသီလသည် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် နိစ္စ၊အနိစ္စဖြစ်ပုံတည်း။]

ထိုနှစ်ပါးတွင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယသည် ပမာနမဟုတ်၊ သဘာဝသည်သာ ပမာနဖြစ်လေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကိုသာ ပမာနပြုသောအားဖြင့် ဆယ်ပါးသီလကို နိစ္စအဘို့၌သာ ပြဆိုတော်မူကြကုန်ပေသည်။

ဆယ်ပါး၏နိစ္စ၊အနိစ္စစစ်တမ်းပြီး၏။

၃-ရှစ်ပါးသီလ နိစ္စ၊အနိစ္စ စစ်တမ်း

ရှစ်ပါးသည် သဘာဝအားဖြင့်အနိစ္စမျိုးသာဖြစ်၏။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့်မူကား နိစ္စ၊အနိစ္စနှစ်ပါးပင် ဖြစ်သင့်၏။

[ဤရှစ်ပါးသည် လူဝိသေသတို့မှာ နိစ္စဆယ်ပါး၌ အတွင်းဝင်ပြီး ဖြစ်လေသောကြောင့် လူဝိသေသတို့အတွက် အသီးဆိုင်ခွင့်မရှိပြီ၊ လူသာမန်တို့မှာ သဘာဝနိစ္စမျိုး မဟုတ်ကြောင်းကို ဆယ်ပါး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်းမှတ်လေ။]

ထိုသို့ ရှစ်ပါးသည်လည်း လူသာမန်တို့မှာ လွန်ကျူးခဲ့လျှင် အပြစ် ရှိသည်ဟူသော သာဝဇ္ဇမေဋ္ဌမျိုး မဟုတ်လေသောကြောင့် အစဉ်ထာဝရ စောင့်ထိန်းရမည်ဟူသော နိစ္စသဘောမျိုး မဟုတ်လေရကား တတ်စွမ်း နိုင်သမျှ တစ်လလျှင် လေးသီတင်း ရှစ်သီတင်း အစရှိသည်ဖြင့် စောင့် ထိန်းအပ်သော အနိစ္စသဘောမျိုးသာဖြစ်သည်ဟု သိအပ်၏။ မစောင့် မထိန်းသောရက် နာရီအတွက်နှင့် လူသာမန်အဖြစ်မှာ ညစ်နွမ်းမှု မရှိသောကြောင့် အနိစ္စသီလမျိုး ဆိုရသည်ဟူလို။

ထိုစကားမှန်၏။ လူသာမန်တို့မှာ ဥပုသ်ရက် မဟုတ်သောနေ့၌ နေလွဲညစာ စားသောက်သည့် အတွက်ကြောင့် ထိုသူကို လူညစ်ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေ။ ထို့အတူ မိမိပိုင်ဝတ္ထု၌ အဗြဟ္မစရိယမှုကိုပြုခြင်း၊ နစ္စ ဂီတစသည်ကို သာယာခြင်း၊ မြင့်သောနေရာ မြတ်သောနေရာ၌နေခြင်း ရွှေငွေကို သာယာခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသူကို လူညစ်ဟူ၍ မဆိုအပ်ပေ။

ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကိုဝတ်သော လူဝိသေသသည် ထို ဝိကာလဘောဇနစသောအမှုကို ပြုခဲ့မှုကား ထိုသူကို လူသူတော်ညစ် ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

ဤသို့သောယုတ္တိကြောင့် ထိုရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ သဘာဝ အားဖြင့် နိစ္စမျိုးသာ ဖြစ်လေသည်ဟု သိအပ်ပါလေသတည်း။

[ဤကား လူသာမန်တို့မှာ ထိုရှစ်ပါးသည်သဘာဝအားဖြင့်
အနိစ္စမျိုးသာဖြစ်ပုံတည်း။]

ထိုရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် အဘယ်သို့ နိစ္စ အနိစ္စနှစ်ပါးဖြစ်သင့်လေသနည်းဟူသော အမေးမှာ လည်း ထိုလူသာမန်တို့မှာ ဆယ်ပါးသီလ၏ နိစ္စ၊အနိစ္စ နှစ်ပါးဖြစ်သင့်ပုံ၌

ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပြဆိုလေ။

[ဤကား ရှစ်ပါးသည် လူသာမန်တို့မှာ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့်
နိစ္စအနိစ္စနှစ်ပါးဖြစ်သင့်ပုံတည်း။]

ထိုနှစ်ပါးတို့တွင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယကား ပဓာနမဟုတ် သဘာဝ
သည်သာ ပဓာနဖြစ်လေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာတို့၌ သဘာဝကိုသာ
ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ရှစ်ပါးသီလကို အနိစ္စအဘိ၌ ပြဆိုတော်မူကြ
ပေကုန်သည်။

ရှစ်ပါး၏နိစ္စအနိစ္စစစ်တမ်းပြီး၏။

၄-သဘာဝနိစ္စ စသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်

သဘာဝနိစ္စမျိုး၌ကား သိက္ခာပုဒ်ကို ခံယူဆောက်တည်ခြင်း
မရှိဘဲနှင့်ပင် လွန်ကျူးခဲ့လျှင် ညစ်နွမ်းသော အဖို့၌ တည်၏။

သဘာဝအနိစ္စမျိုး၌ကား-သိက္ခာပုဒ်ကို မခံယူခဲ့သည်ရှိသော်
ပြုကျင့်သော်လည်း ညစ်နွမ်းသည်မဆိုရ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ခံယူလျက်နှင့်
ပြုကျင့်မှသာ ညစ်နွမ်းသည်ဆိုရ၏။

၁။ အဝတ်ဖြူသည် လူသာမန်တို့၏ အဝတ်မျိုး စင်စစ်ဖြစ်ခဲ့၍
သဘာဝနိစ္စဆယ်ပါးနှင့် မထိုက်တန်ကြောင်း၊

၂။ တမင်ခံယူ၍ စောင့်ထိန်းသော ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဆယ်ပါး
နှင့်သာ ထိုက်တန်ကြောင်း၊

၃။ ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်သည်သာလျှင် မြင့်မြတ်သော
အရာမျိုးဖြစ်၍ သဘာဝနိစ္စဆယ်ပါးနှင့် ထိုက်တန်ကြောင်း၊

၄။ ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်လျက်နှင့်ဆယ်ပါးကို လုံခြုံစွာ မထိန်းခဲ့လျှင် အသွင်နှင့် မတန်သည့် အတွက် ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သော သာဝဇ္ဇအဖြစ်၌ တည်ကြောင်းကို ပြဆို ဦးအံ့။

အဝတ်ဖြူသည် ကာမဂုဏ်ကိုခံစားသူလူတို့၏ အသုံးအဆောင် ဖြစ်ကြောင်းသည် ဝိနည်းတော်တစ်လျှောက်မှာ ထင်ရှားပါ၏။ မျက်မြင် အားဖြင့်လည်း အနောက်နိုင်ငံသား ဟိန္ဒူလူမျိုးများမှာ ထင်ရှား၏။ နောင်သာသနာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာလတ္တံ့သော ပါပဘိက္ခုတို့၏ အခြင်း အရာကို ဟောတော်မူရာ ဖုဿထေရ ဂါထာပါဠိတော်၌ ဤသို့လာ၏။

၁။ အဇေဂုစ္ဆံ ဝိမုတ္တေဟိ၊ သုရတ္တံ အရဟဒ္ဓဇံ။
ဇိဂုစ္ဆိဿန္တိ ကာသာဝံ၊ ဩဒါတေသု သမုစ္ဆိတာ။ ။

အနက်ကား။ ။ဩဒါတေသု=အဝတ်ဖြူတို့၌၊ သမုစ္ဆိတာ- မက်မောကြကုန်သော ပါပရဟန်းတို့သည်၊ ဝိမုတ္တေဟိ=ကိလေသဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ကြကုန်ပြီးသော သူတော်ကောင်းတို့သည်၊ အဇေဂုစ္ဆံ=မစက် ဆုပ်အပ်သော၊ သုရတ္တံ=ကောင်းစွာနီမြန်းသော၊ အရဟဒ္ဓဇံ=ရဟန္တာတို့၏ တံခွန်ဖြစ်သော၊ ကာသာဝံ=ဖန်ရည်ဆိုးသက်န်းမျိုးကို၊ ဇိဂုစ္ဆိဿန္တိ=စက် ဆုပ်ကြကုန်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။နောင်အခါ အဝတ်ဖြူတို့၌ မက်မောကြ ကုန်သော ပါပရဟန်းတို့သည် ကိလေသဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ပြီးသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ မစက်ဆုပ်အပ်သော ကောင်းစွာနီမြန်းသော ရဟန္တာတို့၏ တံခွန်ဖြစ်သော ဖန်ရည်ဆိုး သက်န်းမျိုးကို စက်ဆုပ်ကြကုန် လတ္တံ့။

၂။ မိလက္ခရဇနံ ရတ္တံ၊ ဂရဟန္တာ သကံ ဓဇံ။
တိတ္ထိယာနံ ဓဇံ ကေစိ၊ ဓာရယန္တာဝဒါတကံ။ ။

အနက်ကား။ ။မိလက္ခရဇနံရတ္တံ=ညောင်ခေါက်ဆိုးရည်ဖြင့် တပ်အပ်ဆိုးအပ်သော၊ သကံဓဇံ=မိမိတို့ အနွယ်၏ဆိုင်ရာ တံခွန်ဖြစ် သော သင်္ကန်းကို၊ ဂရဟန္တာ=ကဲ့ရဲ့ကြကုန်လျက်၊ တိတ္ထိယာနံ=တိတ္ထိတို့၏၊ ဓဇံ=တံခွန်ဖြစ်သော၊ အဝဒါတကံ=အဝတ်ဖြူကို၊ ကေစိ=အချို့ကုန်သော ပါပရဟန်းတို့သည်၊ ဓာရယန္တိ=ဆောင်ကြကုန်လတ္တံ့။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။နောင်သောအခါ၌ အချို့သော ပါပရဟန်း တို့သည် ညောင်ကြတ်ခေါက်ဖြင့်ဆိုးအပ်သော မိမိတို့အနွယ်ဆိုင်ရာ တံခွန်ဖြစ်သော သင်္ကန်းကို ကဲ့ရဲ့ကုန်လျက် အဝတ်ဖြူကို အချို့ဆောင်ကြ ကုန်လတ္တံ့။

[ဤဒေသနာ ဂါထာ၌ ညောင်ခေါက်ဆိုးသင်္ကန်းသည် ရဟန္တာတို့၏တံခွန်၊ အဝတ်ဖြူသည် တိတ္ထိတို့၏ တန်ခွန်ဟုလာ၏။]

၃။ အနိက္ကသာဝေါ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဓဿတိ။
အပေတော ဒမ္မသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝ မရဟတိ။

အနက်ကား။ ။ယော=အကြင်သူသည်၊ အနိက္ကသာဝေါ= ကိလေသာတည်းဟူသော ဖန်ရည်အပြည့်ရှိလျက်၊ ဒမ္မသစ္စေန=ဣန္ဒြေ ခြောက်ပါးကို ဆုံးမခြင်းဒမ္မ၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်းသစ္စာ တရားမှ၊ အပေတော=ကင်းသည်ဖြစ်လျက်၊ ကာသာဝံဝတ္ထံ=ညောင် ခေါက်စသည် ဖန်ရည်တပ်စွန်း လွန်နီမြန်းသောသင်္ကန်းကို၊ ပရိဓဿတိ= ဝတ်ရုံငြားအံ့၊ သော=ထိုသူသည်၊ ကာသာဝံ=သင်္ကန်းကို၊ န အရဟတိ= မထိုက်မတန်လေ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အကြင်သူသည် ကိုယ်တွင်း၌ ကိလေသာ တည်းဟူသော ဖန်ရည်အပြည့်ရှိလျက် ကုဏ္ဍိန္ဒြေခြောက်ပါးကို ဆုံးမခြင်း၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်း တည်းဟူသော ရဟန်းတရားတို့မှ ကင်းသည်ဖြစ်လျက် ညောင်ခေါက်စသည် ဖန်ရည်တပ်စွန်း လွန်နီမြန်းသော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံငြားအံ့၊ ထိုသူသည် ထိုသင်္ကန်းကို ဝတ်ခြင်းငှါ မထိုက်။

[ဤဒေသနာဂါထာဖြင့် အဗြဟ္မစရိယမူ၊ ဝိကာလဘောဇနမူအစရှိသော ရုန့်ရင်းသော ကိလေသာ ဖန်ရည်ရှိ နေသောသူသည် ညောင်ခေါက်ဆိုး အဝတ်ကို ဝတ်ရုံခြင်းငှါ မထိုက်၊ ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်သောသူသည် ထို အမှုကြမ်းတို့ကို ပြုခြင်းငှါ မထိုက် ဟူသောအနက်ကို ပြဆိုတော်မူသည်။]

၄။ ယောစ ဝန္တကသာဝဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။

ဥပေတော ဒမ္မသစ္စေန၊ သ ဝေ ကာသာဝ မရဟတိ။ ။

အနက်ကား။ ။ယောစ=အကြင်သူသည်ကား၊ ဝန္တကာသာဝေါ=ထွေးအန်စွန့်ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာ တည်းဟူသော ဖန်ရည်ရှိသည်၊ အဿ=ဖြစ်ရာ၏၊ သီလေသု=စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့၌၊ သုသမာဟိတော=ကောင်းစွာ တည်ကြည် စောင့်ရှောက်၏၊ ဒမ္မသစ္စေန=ကုဏ္ဍိန္ဒြေခြောက်ပါးကို ဆုံးမခြင်းဒမ္မ၊ မှန်သောစကားကိုသာ ပြောဆိုခြင်း သစ္စာတရားနှင့်၊ ဥပေတော=ပြည့်စုံ၏၊ သ-သော=ထိုသူသည်၊ ကာသာဝံ=သင်္ကန်းကို၊ ဝေ=စင်စစ်၊ အရဟတိ=ထိုက်တန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အကြင်သူသည်ကား ကိုယ်တွင်း၌ ထွေးအန် စွန့်ပယ်ပြီးသော အဗြဟ္မစရိယဟူသော ကိလေသာ ဖန်ရည်ရှိ၏၊ ကုဏ္ဍိယ သံဝရသီလ၊ ဝစီသစ္စာတရားနှင့် ပြည့်စုံ၏၊ ထိုသူသည်သာ ညောင်

ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ခြင်းငှါထိုက်၏။

[ဤဂါထာ၌ သီလေသု၌ ဆယ်ပါးသီလအစရှိသော နိစ္စသီလကြီးတွေကိုယူလေ။]

ဖန်ရည်ခေါ်ရသော ကိလေသာမျိုးကား မေထုနသေဝန၊ ဝိကာလဘောဇနစသော ရုန့်ရင်းသော ကိလေသာမျိုးတို့ကို ဖန်ရည်ဆိုသတည်း။ ထို့ကြောင့် ငါးပါးနိစ္စတည်ရုံမျှသည် ညောင်ဆိုးနှင့် မထိုက်တန်သေး။ ရှစ်ပါးနိစ္စ တည်ရုံမျှသည်လည်း ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် မထိုက်တန်သေး။ ယုတ်စွအဆုံး သဘာဝနိစ္စ ဆယ်ပါးတည်မှသာ ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် ထိုက်တန်သည်ဟု သိအပ်၏။ ညောင်ခေါက်ဆိုးအဝတ်နီကို ဝတ်သောသူသည် ဆယ်ပါးသော သီလကို ဘယ်အခါမှ လွန်ကျူးခြင်းငှါ မထိုက်။ ဆယ်ပါးတွင် တစ်ပါးပါးကို လွန်ကျူးခဲ့သော် ဤဒေသနာတော်အတိုင်း ကဲ့ရဲ့ဘွယ်သော အပြစ်စွန်းငြိ၍ သာဝဇ္ဇအဖို့၌ တည်၏ဟူသော အနက်ကိုလည်း သိအပ်၏။

၅။ ဝိပန္နသီလော ဒုဗ္ဗေဓော၊ ပါကဋ္ဌော ကာမကာရိယော။

ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော နိဿုက္ကော၊ န သော ကာသာဝ မရဟတိ။

အနက်ကား။ ။ယော=အကြင်သူသည်၊ ဝိပန္နသီလော=ပျက်စီးသောနိစ္စသီလရှိ၏။ ဒုဗ္ဗေဓော=ပညာနည်းပါး၏။ ပါကဋ္ဌော=ထင်ရှားပေါ်လွင်သော ဣန္ဒြေရှိ၏။ ကာမကာရိယော=စိတ်အလိုရှိတိုင်း စိတ်နောက်ကိုယ်ပါ ပြုကျင့်တတ်၏။ ဝိဗ္ဗန္တစိတ္တော=မရပ်မတည် လည်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ နိဿုက္ကော=ဖြူစင်သော ဟိရီသြတ္တပ္ပတရားတို့မှ ကင်းလွတ်ဝေးကွာ၏။ သော=ထိုသူသည်၊ ကာသာဝံ=သင်္ကန်းကို၊ န အရဟတိ=မထိုက်မတန်လေ။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အကြင်သူသည် ပျက်စီးသော နိစ္စသီလရှိ၏။ ပညာမဲ့၏။ ပေါ်လွင်သော ဣန္ဒြေရှိ၏။ စိတ်အလိုရှိတိုင်း စိတ်နောက် ကိုယ်ပါ ပြုကျင့်တတ်၏။ မရပ်မတည် လည်သောစိတ်ရှိ၏။ ဖြူစင်သော ဟိရီ ဩတ္တပ္ပတရားတို့မှ ကင်းလွတ်၏။ ထိုသူသည် ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် မထိုက်။

လိုရင်းမှာ ဆယ်ပါးသီလ အမြဲတည်လျှင်ပင် ထိုအပြစ်တို့မှ ကင်းလွတ်၍ ညောင်ခေါက်ဆိုးနှင့် ထိုက်တန်ပြီမှတ်။ ထို့ကြောင့် ဖန်ရည်ဆိုးအဝတ်ကို ဝတ်ရုံသော သာမဏေများမှာ ဆယ်ပါးသီလကို အရင်းခံ ထားရလေသတည်း။ သင်္ကန်းဝတ်မိလျှင်ပင် ဆယ်ပါးသီလ ခံယူမှုကိစ္စပြီးပြီ။ သာမဏေအစစ်ကြီး မဟုတ်သေး၍ သာမဏေသီလဟု ဝိသေသမဆိုရသေး။ သရဏဂုံခံယူမှု ပြည့်စုံမှ သာမဏေအစစ်ကြီးဖြစ်၍ သာမဏေသီလ ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ဝိနည်းကျမ်းဂန်တို့၌ သာမဏေသီလသည် သရဏဂုံဖြင့် ပြီးစီးသည်ဟု ဆိုကြကုန်သည်။

၆။ ယော စ သီလေန သမ္ပန္နော၊ ဝီတရာဂေါ သမာဟိတော။

ဩဒါတ မနသင်္ကပ္ပေါ၊ သ ဝေ ကာသာဝ မရဟတိ။ ။

အနက်ကား။ ။ယောစ=အကြင်သူသည်ကား၊ သီလေန=နိစ္စ သီလနှင့်၊ သမ္ပန္နော=ပြည့်စုံ၏။ ဝီတရာဂေါ=ရုန်းရင်းကြမ်းတမ်းသော ရာဂမုကင်း၏။ သမာဟိတော=တည်ကြည်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ ဩဒါတမနသင်္ကပ္ပေါ=ဖြူစင်သော စိတ်အကြံရှိ၏။ သသော=ထိုသူသည်၊ ကာသာဝံ=သင်္ကန်းကို၊ ဝေ=စင်စစ်၊ အရဟတိ=ထိုက်တန်၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အကြင်သူသည် နိစ္စသီလနှင့်ပြည့်စုံ၏။ ရှုန့်ရင်းသောရာဂမှကင်း၏။ တည်ကြည်သောစိတ်ရှိ၏။ ဖြူစင်သော စိတ်အကြံ ရှိ၏။ ထိုသူသည်သာလျှင် ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။

[ယုတ်စွအဆုံး ဆယ်ပါးသီလ နိစ္စတည်လျှင် ဤဂါထာ၌ လာသောဂုဏ်နှင့် ယှဉ်ပြီဟုမှတ်။]

၇။ ဥဒ္ဓတော ဥန္နဋ္ဌော ဗာလော၊ သီလံ ယဿ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဩဒါတကံ အရဟတိ၊ ကာသာဝံ ကိံ ကရိဿတိ။ ။

အနက်ကား။ ။ယော=အကြင်သူသည်၊ ဥဒ္ဓတော=တုန်လှုပ် ပျံ့လွင့်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ ဥန္နဋ္ဌော=အထက်သို့ မြင့်တက်သော ကျူပင် ကျူရိုးကဲ့သို့ အနှစ်သာရမရှိဘဲ အချည်းနှီး မောက်မော်ဝါကြွားသော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ ဗာလော=မိုက်မဲ၏။ ယဿ=အကြင်သူအား၊ သီလံ= ဆယ်ပါးသီလမျှ၊ န ဝိဇ္ဇတိ=မရှိ၊ သော=ထိုသူသည်၊ ဩဒါတကံ=အဝတ်ဖြူ၊ အဝတ်ကြောင်ကိုသာ၊ အရဟတိ=ထိုက်တန်၏။ ကာသာဝံ=သင်္ကန်းကို၊ ကိံ ကရိဿတိ=အဘယ်ပြုအံ့နည်း။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။အကြင်သူအား ယုတ်စွအဆုံး ဆယ်ပါးသီလမျှ နိစ္စသီလဟူ၍ မရှိ၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်ရှိ၏။ ကျူပင်ကျူရိုးကဲ့သို့ အနှစ်သာရ မရှိဘဲ အချည်းနှီး မောက်မော်သော စိတ်နှလုံးရှိ၏။ မိုက်မဲ၏။ ထိုသူသည် အဝတ်ဖြူကိုသာ ဝတ်ခြင်းငှါ ထိုက်၏။ ထိုသူအား ညောင်ခေါက်ဆိုးဖြင့် အဘယ်ပြုလတ္တံ့နည်း။

[ဤဂါထာဖြင့် အဝတ်ဖြူသည် အရာယုတ်နိမ့်ကြောင်း၊ ညောင်ခေါက်ဆိုး အဝတ်နီသည် အရာကြီးမြတ်ကြောင်း ထင်ရှားလှ၏။ ညောင်ခေါက်ဆိုးကိုသာ ထုတ်ဖော်၍ ဆိုခဲ့သည်မှာ ဒုတိယဂါထာ ပါဠိတော်မှာ “မိလက္ခရဇနံ ရတ္တံ” ဟူ၍ တိုက်ရိုက်လာသော

ကြောင့် ဆိုပေသည်။ ညောင်ခေါက်ဆိုးမှတစ်ပါး ဖလံခေါက်ဆိုး၊ ပိန္နဲဆိုး စသည်တို့၌လည်း အတူမှတ်လေ။]

ဤဒေသနာတော်၌ကား-သာသနာထမ်း ရဟန်း သာမဏေတို့ကို ပြဆိုရင်းပေတည်း။ ဇာတ်နိပါတ် ဓမ္မပဒ စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ လာ၏။ ထိုသို့လာသော အရာဌာနတို့၌မူကား ဆယ်ပါးသီလ နိစ္စတည် ရှိသော သူခပ်သိမ်းတို့နှင့်ပင် ဆက်ဆံ၏။ ဤအရာ၌ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ်မှာမူကား အဝတ်ဖြူသည် ယုတ်နိမ့်သောအရာဖြစ်၍ ပကတိ လူဂဟဌတို့၏ အသုံးအဆောင်သာ ဖြစ်၏။ ထိုအဝတ်ဖြူကို ဝတ်သော သူတို့သည် သဘာဝနိစ္စ ငါးပါးမျှကိုသာ ရထိုက်ကုန်၏။ သဘာဝနိစ္စ ဆယ်ပါးကိုမူကား မရထိုက်။ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ ဆယ်ပါးကိုသာ ရထိုက် ကုန်၏။

ညောင်ခေါက်ဆိုးသည် မြင့်မြတ်သောအရာဖြစ်၍ ပဗ္ဗဇိတအဘို့၌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့နှင့်သာ ထိုက်တန်၏။ ထိုညောင်ခေါက်ဆိုး အဝတ်နီမျိုးကို ဝတ်သော သူတို့သည်သာလျှင် သာမဏေတို့နှင့် အလားတူ သဘာဝနိစ္စ ဆယ်ပါးကို ရထိုက်ကုန်၏။ ထိုအဝတ်မျိုးကို ဝတ်မိလျှင် ဆယ်ပါးသီလ ခံယူဆောက်တည်မှုကိစ္စ အလိုလို ပြီးစီးလေ၏။ တမင်ခံယူဆောက်တည်ဘွယ်ကိစ္စ မရှိပြီ။ သို့သော်လည်း ခံယူဆောက် တည်မှုသည် အလေးဂရု အထူးပြုမိခြင်းအကျိုး၊ သိက္ခာပုဒ်အစဉ်တို့၌ ကြေလည်ခြင်းအကျိုး ရှိပါ၏။ ယခုကာလ သာမဏေများ သီလ ခံယူကြ သကဲ့သို့တည်း။ ဤသို့သော အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုဆုံးဖြတ်လိုရင်းတည်း။

ယခုအခါ အဝတ်ဖြူ၊ အဝတ်ကြောင်အစရှိသော ပကတိလူတို့၏ အဝတ်မျိုးကိုပယ်စွန့်၍ ဖန်ရည်သောက်သော ညောင်ခေါက်ဆိုးအဝတ်

စသော ပဗ္ဗဇိတအဝတ်မျိုးကို ဝတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ အဖြစ်၌ တည်ကြကုန်သော သူတို့အား အဝတ်အသွင်ကို ယူသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ခံယူမှုကိစ္စ ပြီးစီးလျက် အမြဲတည်ရှိသော ဆယ်ပါး သီလကို တစ်ပါးပါး ကျူးလွန်ခဲ့သည်ရှိသော် ဧကန်စင်စစ် ညစ်နွမ်းမှုအပြစ် သာဝဇ္ဇသဘောသို့ ရောက်ကြောင်းကို ပြဆိုလတ္တံ့သော ပါဠိတော်ဖြင့် သိအပ်၏။

စတ္တာရော မေ ဘိက္ခဝေ စန္ဒိမသူရိယာနံ
ဥပက္ကိလေသာ၊ ယေဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ ဥပက္ကိလိဋ္ဌာ
စန္ဒိမသူရိယာ နပဘန္တိ န ဘာသန္တိ န ဝိရောစန္တိ။
အစရှိသည်ဖြင့် ဥပမာနှင့်တကွ အကျယ်လာ၏။

လိုရင်း အဓိပ္ပါယ်မျှကို ပြဆိုအံ့-

၁။ ဆီးနှင်း။ ၂။ မြူခိုး။

၃။ မိုးတိမ်။ ၄။ ရာဟု။

ဤလေးခုတို့သည် လ၊နေတို့ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်ကုန်၏။

ထို့အတူ-

မေထုန်မှု၊ သေရည်သောက်မှု၊

ရွှေငွေခံမှု၊ မိစ္ဆာဇီဝမှု၊

ဤလေးခုတို့သည် ဖန်ရည်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်ကြကုန်သဖြင့် သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်၌တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့ကို ညစ်နွမ်းစေ တတ်ကုန်၏ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

[ဤပါဠိတော်၌ သေရည်သောက်မှုဖြင့် နိစ္စဝါးပါးကြီးကို သိမ်းကျုံး၍သိလေ၊ မေထုန်မှု၊ ရွှေငွေခံမှုဖြင့် ကြွင်းသောအဗြဟ္မစရိယနှင့်တကွ ဝိကာလဘောဇန စသော

အင်္ဂါစုကို သိမ်းကျုံး၍ သိလေ၊ မိစ္ဆာဇီဝဖြင့်လူတို့အား ဆေးဝါးဓာတ်စာပေးခြင်း စသည်ကို ပြု၍ရသော လာဘ်သပ်ပကာနှင့် အသက်မွေးမှုကို ယူလေ။]

ဤပါဠိတော်ကြီးကိုထောက်၍လည်း ဖန်ရည်သောက်သော ညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်ရုံ၍ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏအဖြစ် တစ်စိတ်၌ တည်ကုန်သော လူဂဟဌတို့အား ရွှေငွေကိုခံမှု သာယာမှုစသည်တို့သည် ဧကန္တညစ်နွမ်းခြင်းကို ပြုတတ်ကုန်၏။ သာဝဇ္ဇအဖို့သို့ရောက်စေတတ် ကုန်၏ဟု သိအပ်လေသတည်း။

ထိုညောင်ခေါက်ဆိုးကို ဝတ်သည်ဖြစ်၍ သမဏ ဗြာဟ္မဏအဖြစ်၌ တည်သောသူကို မြင်လျှင် ဂဟဌဟူ၍ ဆိုရပြန်သည်မှာ ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ သိက္ခမာန်၊ သာမဏေရ၊ သာမဏေရီဟူသော သီတင်းသုံးဖော် ငါးဦးတို့၌ မပါသောကြောင့် ဂဟဌဟူ၍ပင်ဆိုရလျက် ရှိပြန်သည်ဟုမှတ်။

ထိုမှတစ်ပါး သံယုတ်ပါဠိတော်၌ .

ယဿ ခေါ ဂါမဏိ ဇာတရူပ ရဇတံ ကပ္ပတိ ပဉ္စပိ
တဿ ကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ၊ ယဿ ပဉ္စကာမဂုဏာ ကပ္ပန္တိ၊
ဧကန္တေန ခေါ ဂါမဏိ ဓာရေယျာသိ အသမဏဓမ္မော
အသကျပုတ္တိယဓမ္မောတိ။

ဟူ၍ဟောတော်မူ၏။

အနက်ကား။ ။ဂါမဏိ=မဏိစူဠက အမည်ရှိသောရွာသူကြီး၊
ယဿ=အကြင်သူအား၊ ဇာတရူပရဇတံ=ရွှေငွေသည်၊ ကပ္ပတိ=အပ်၏၊
တဿ=ထိုသူအား၊ ပဉ္စပိကာမဂုဏာ=ကာမဂုဏ်ငါးပါးတို့သည်လည်း၊
ကပ္ပန္တိ=အပ်ကုန်၏၊ ယဿ=အကြင်သူအား၊ ပဉ္စကာမဂုဏာ=ကာမဂုဏ်
ငါးပါးတို့သည်၊ ကပ္ပန္တိ=အပ်ကုန်၏၊ တဿ=ထိုသူ၏၊ သော=ထိုအပ်မှု

သည်။ အသမဏဓမ္မော=ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အကျင့်မျိုးမဟုတ်။ အသကျပုတ္တိယဓမ္မော=သာကီမင်းသား ငါဘုရားတပည့် သားတို့၏ အကျင့်မဟုတ်။ ဣတိ=ဤသို့၊ ဂါမဏိ=မဏိစူဠကအမည်ရှိသောရွာသူကြီး၊ တွံ=သည်။ ဧကန္တေနခေါ=စင်စစ်အားဖြင့်သာလျှင်၊ ဓာရေယျာသိ=မှတ်လေလော့။

ဤပါဠိတော်ကို ထောက်သဖြင့်လည်း ညောင်ခေါက်ဆိုးသော အဝတ်ကို ဝတ်၍ ပဗ္ဗဇိတ သမဏအဖြစ်သို့ ကပ်ကုန်သောသူတို့အား ခံယူခြင်းကို မပြုဘဲနှင့်ပင် ဆယ်ပါးသီလသည် သဘာဝနိစ္စ ရထိုက်ကြောင်းကို သိအပ်၏။

ဤလောက၌ ဆယ်ပါးသီလကို ပြောဟောဆုံးဖြတ်ကြကုန်သော ဆရာတို့သည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သဘာဝနိစ္စ အနိစ္စတစ်မျိုး၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စအနိစ္စတစ်မျိုး၊ ဤနှစ်မျိုးရှိသည်ကို သတိမမူကြကုန်သောကြောင့် ထုတ်ပြခဲ့ပြီးသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၏သဘောကို စင်ကြယ် ချောမောအောင် မပြောနိုင်ကြကုန်၊ မိမိတို့ဉာဏ်တွင် ထင်မိထင်ရာကိုသာ သန်သန်ပြောဆို ရေးသားဆုံးဖြတ်ကြသဖြင့် ဝါဒဝိနိစ္ဆယ ချင်းချင်း ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ နေကြလေကုန်သည်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေးရန်ရှိသည်ကား

“နိစ္စသီလ ဝသေနပဉ္စသိက္ခပဒါနိ သတိဝါ ဥဿာဟေ ဒဿ၊ ဥပေါသထင်္ဂံ ဝသေနအဋ္ဌ။”

ဟူသောအဋ္ဌကထာစကားသည် သဘာဝနိစ္စ၊ အနိစ္စတစ်မျိုးကိုသာ ပြဆိုသည် မဟုတ်လော၊ ထိုစကားဖြင့် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ၊ အနိစ္စတစ်မျိုးကို အဘယ်သို့ သိနိုင်ပါသနည်းမေးရန်-

အဖြေကား။ ။ဤအဋ္ဌကထာစကား၌ ငါးပါးသီလကို နိစ္စသီလဟုဆို၏။ နိစ္စမတတ်နိုင်သောသူသည် ငါးပါးကို ရံဘာန်ရံခါ စောင့်ထိန်းလိုသော် မစောင့်အပ်ဆိုမည်လော၊ မုဆိုးတံငါပြုလုပ်၍ နေသောသူသည် ရံဖန်ရံခါ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏီ သီလကို ခံယူ၍ စောင့်ထိန်းလိုသော် မစောင့်ရ မစောင့်အပ် ဆိုမည်လော၊ စောင့်အပ်သည်သာ ဧကန်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အဋ္ဌကထာ၌ ငါးပါးကိုနိစ္စဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုသော နိစ္စကား သဘာဝနိစ္စ တည်းဟုသိအပ်၏။

သဘာဝနိစ္စ ဆိုသဖြင့် သဘာဝအနိစ္စကိုသာ ပယ်တော်မူလိုရင်းတည်း၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအနိစ္စကိုမူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။ ဤနည်းအတူ ဆယ်ပါးကို နိစ္စဆိုရာ၌လည်း သဘာဝနိစ္စကိုသာ ဆိုရင်းတည်း၊ သဘာဝနိစ္စကိုဆိုသဖြင့် သဘာဝအနိစ္စကိုသာ ပယ်တော်မူလိုရင်းတည်း၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ အနိစ္စကိုပယ်လိုရင်း မဟုတ်၊ ထိုပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ အနိစ္စကိုမူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟု သိအပ်၏။

အဋ္ဌကထာ၌ ရှစ်ပါးကို အနိစ္စဟုဆို၏။ ရှစ်ပါးကို ယခုနေ့မှစ၍ ပါဏုပေတံ ခံယူ၍စောင့်လိုလျှင် မစောင့်ရ ဆိုမည်လော၊ စောင့်ရသည်သာ ဧကန်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ပါလျက် အနိစ္စဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာဆိုသော အနိစ္စကား သဘာဝအနိစ္စတည်းဟုသိအပ်၏။ သဘာဝအနိစ္စကိုဆိုသဖြင့် သဘာဝ နိစ္စကိုသာ ပယ်တော်မူလိုရင်းတည်း၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စအနိစ္စကို ပယ်လိုရင်း မဟုတ်၊ ထိုပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စအနိစ္စကို မူကား ခွင့်ပြုတော်မူသည်ဟုသိအပ်၏။

[ငါးပါးဆယ်ပါးတို့၌ သဘာဝအနိစ္စကို မရအပ်၊

ရှစ်ပါး၌သဘာဝနိစ္စကို အသီးမရအပ်၊ ငါးပါး၌ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စကို အသီးမရအပ်။]

အချို့ဆရာတို့ကား-

ဤအဋ္ဌကထာ၌ ပယ်လိုရင်းအနက်၊ ပယ်လိုရင်းမှ အလွန်ဖြစ်၍ ခွင့်ပြုသောအနက်ကို ဝေဖန်ခဲ့ခြင်း၍ မယူကြကုန်မူ၍ ဆယ်ပါးကို နိစ္စဆိုသောကြောင့် နိစ္စစောင့်နိုင်သူမှ ဆယ်ပါးကို စောင့်အပ်သည်။ သီတင်းနေထိုင်ကွက်၍ ဆယ်ပါးကိုမစောင့်အပ်ဟု သန်သန်ယူကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ငါးပါးကိုလည်း နိစ္စဆိုသောကြောင့် တစ်သက်လုံး အမြဲ စောင့်နိုင်သူမှ ငါးပါးကိုစောင့်အပ်သည်။ ရံဖန်ရံခါမျှ စောင့်လိုသော် မစောင့်အပ်ဟု ယူရလိမ့်မည်။

အချို့သောဆရာတို့သည်-

ဤအဋ္ဌကထာ၌ ရှစ်ပါးကိုအနိစ္စဆိုသောကြောင့် ရှစ်ပါးကို ဥပုသ် နေ့၌သာလျှင် စောင့်အပ်သည်။ ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်သောနေ့ရက်တို့၌ မစောင့်အပ်ဟု ယူကြကုန်၏။ ထိုသို့ဖြစ်ခဲ့သော် ငါးပါးကို နိစ္စဆိုသော ကြောင့် ငါးပါးကို နိစ္စစောင့်နိုင်သူမှ စောင့်ရလိမ့်မည်။ တစ်ရက် တစ်လ၊ တစ်နှစ် စသော အဖို့အားဖြင့်သာ စောင့်လိုသော် မစောင့်ရဟု ယူရလိမ့် မည်။ ထိုသို့ယူခြင်းငှါ မသင့်လေ။ ထိုသို့ မသင့်လေသောကြောင့် ထိုဆရာ တို့အယူသည် အဋ္ဌကထာမှထွက်သော အနက်မှန် အဓိပ္ပါယ်မှန် မဟုတ်။

အဋ္ဌကထာ၌မူကား-

ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ နိစ္စ၊ အနိစ္စမူတို့မှာ လောကအားဖြင့် ထင်ရှားလှ လေပြီဖြစ်၍ ထုတ်ဖော်၍မဆိုလေဘဲ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏သဘာဝနှင့် သီလ တို့၏သဘာဝကို ပဓာနပြုသောအားဖြင့် သဘာဝနိစ္စ အနိစ္စကိုသာ ပြဆိုတော်မူသတည်း။ “**သတိဝါဉာဏာဟေဒသ**” ဟူသော အဋ္ဌကထာ ပါဠိ၌ ဉာဏာဟေဆိုသည်ကား ပကတိလူဝတ်ကိုစွန့်၍ ဖန်ရည်ဆိုးသော

အဝတ်ကိုဝတ်၍ သမဏ၊ ပြာဟ္မဏဟုဆိုအပ်သော ပဗ္ဗဇိတအဖြစ်သို့ ကပ်သဖြင့် သဘာဝ နိစ္စ ဆယ်ပါး တည်လောက်အောင် စွမ်းနိုင်သည်ကို ဆိုလိုရင်းတည်း။

အဝတ်ဖြူကို ဝတ်ခြင်း၊ အဝတ်ကြောင်ကို ဝတ်ခြင်းဟူသော ပကတိလူအသွင်၌ တည်ကြကုန်သော သူတို့အားမူကား ဆယ်ပါးသီလကို ခံယူပြီးသောအခါ၌ ရွှေ ငွေရတနာ အနာမာသဝတ္ထုတို့ကို မိမိကိုယ်တိုင် ခံယူခြင်း၊ သူတစ်ပါးတို့ကို ခံယူစေခြင်း၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်ဆောင်ယူ ဖိတ်ကြား သည်ကို စိတ်ဖြင့် သာယာသိမ်းပိုက်ခြင်းဟူသော ခံမှုသုံးမျိုးတို့မှ လွတ် ကင်းအောင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်သည်ကို ဥဿာဟေ ဆိုသည် ဟုမှတ်၊ ရှေ့အဖို့က မိမိပိုင်ဥစ္စာအဖြစ်ဖြင့် ရှိနေသော ရွှေငွေကို မိမိဥစ္စာ အဖြစ်မှလွတ်အောင် အာလယပြတ်ကင်းနိုင်သည်ကို ဥဿာဟေ ဆိုလို ရင်း မဟုတ်၊ သိက္ခာပုဒ်ရင်းမှာပင် ဇာတရူပရဇတ ပဋိဂ္ဂါဟဏာဟု ခံမှု သုံးမျိုးကိုသာ ပယ်ရင်း ဖြစ်သတည်း။

ရွှေငွေရတနာနှင့်စပ်၍ ဝိနည်းတော်၌ ပယ်တော်မူသောအမှု ငါးပါးရှိ၏။

- (၁) ဥဂ္ဂဟတစ်ပါး။ (၂) ဥဂ္ဂဟာပနတစ်ပါး။
- (၃) ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနတစ်ပါး။ (၄) ဒုဗ္ဗိစာရဏတစ်ပါး။
- (၅) အာမသနတစ်ပါး။

ထိုငါးပါးတို့တွင်-

- ၁။ အရှင်မရှိသော ရွှေငွေရတနာကိုတွေ့မြင်၍ ကိုယ်တိုင် ကိုင်ယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ လက်ရောက် ကပ်လှူ သည်ကို ကိုယ်တိုင်ခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း ဥဂ္ဂဟ မည်၏။

- ၂။ အရှင် မရှိသော ရွှေငွေရတနာကို တွေ့မြင်၍ မိမိဘို့ရာ သူတစ်ပါးကို အယူခိုင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ မိမိဘို့ရာ သူတစ်ပါးကို အလှူခိုင်းခြင်းသည်လည်းကောင်း ဥဂ္ဂဟာ-ပနမည်၏။
- ၃။ ဒါယကာသည် ရွှေငွေရတနာကို ဆောင်ယူခဲ့၍ ရဟန်း၏ ရှေ့၌ ချထားပြီးလျှင် ဤရွှေငွေကို အလိုရှိရာ သုံးတော်မူ ပါဟူ၍လည်းကောင်း၊ သင်္ကန်းဘိုးပါ၊ ဘိနပ်ဘိုးပါ၊ ရထားခပါ၊ သင်္ဘောခပါဟူ၍လည်းကောင်း ဆို၍ လှူသည်ကို ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပယ်ဘဲ စိတ်ဖြင့်သာယာ ခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ ဒါယကာသည် မိမိအိမ်၌သော်လည်းကောင်း၊ တစ်ပါးသော နေရာဌာန၌သော်လည်းကောင်း ရှိ၍နေသော ရွှေငွေကို ကိုယ်တော်အလိုရှိလျှင် ထိုရွှေငွေကိုယူပါ၊ သုံးပါးဟူ၍ လှူသည်ကို ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပယ်ဘဲ စိတ်ဖြင့်သာယာ ခံယူခြင်းသည်လည်းကောင်း ဥပနိက္ခတ္တ သာဒိယန မည်၏။
- ၄။ ကပ္ပိယနည်းလမ်းနှင့် ရှိနေသော ရွှေငွေကို ဤရွှေငွေဖြင့် ဘယ်ဟာကို ဝယ်ချေလော့၊ ဘယ်မျှလောက် ပေးလိုက်လော့၊ သေတ္တာထဲမှာ ထားလိုက်လော့၊ ထုတ်လိုက်လော့၊ ယူလိုက်လော့၊ ပေးလိုက်လော့ အစရှိသည်ဖြင့် စီရင်ခြင်းသည် ဒုဗ္ဗိစာရဏ မည်၏။
- ၅။ သူတစ်ပါး ဥစ္စာဖြစ်သော ရွှေငွေရတနာကိုပင် သာယာသောစိတ်နှင့်တကွ ကိုယ်အင်္ဂါဖြင့် ထိပါး သုံးသပ်ခြင်းသည် အာမသနမည်၏။

ရဟန်းသာမဏေတို့မှာ-

ရွှေငွေရတနာနှင့် စပ်၍ ဤငါးပါးသော အမှုတို့ကို လွတ်ကင်းစေ
အပ်ကုန်၏။ လူ့ဖြစ်စဉ်အခါက ရှိနေသော ရွှေငွေရတနာ၊ ကပ္ပိယနည်း
လမ်းဖြင့် ရဟန်းဖြစ်မှ ရရှိ၍နေသော ရွှေငွေရတနာတို့ကိုမူကား
ထိုငါးပါးသော အချက်မှ လွတ်ကင်းစေ၍ ကပ္ပိယ ဒါယကာနှင့် နေရာကျ
ပြုပြီးလျှင် အသက်ထက်ဆုံး စိတ်ဖြင့်သာယာ၍ ထိုရွှေငွေမှဖြစ်သော
ကပ္ပိယဘဏ္ဍာကို သုံးဆောင်၍ နေငြားသော်လည်း ဝိနည်းတော်နှင့်
အပြစ်ဆိုခွင့်မရှိပြီ။

ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းသူ လူတို့မှာလည်း-

ထိုငါးပါးသော အမှုတို့ကို လွတ်ကင်းစေလျှင် ပြီးတော့သည်။
နဂိုကရှိ၍နေသော ရွှေငွေရတနာကို စိတ် သက်သက်နှင့် အာရုံပြုကာ
သာယာခြင်းရှိသော်လည်း အပြစ်မရှိ၊ သိက္ခာပုဒ်မပျက်။

အချို့သူတို့ကား-

ဤသို့သော ဝိနည်းအစီအရင် ထင်ရှားရှိနေသည်ကို နှလုံး
မထားကြကုန်မူ၍။

န တွေဝါဟံ ဘိက္ခဝေ ကေနစိ ပရိယာယေန ဇာတဇ္ဈပ-
ရဇတံ သာဒိတဗ္ဗံ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ ဝဒါမိ။

ဟူသော သာမညပါဠိတော်နှင့်ပင် သိက္ခာပုဒ်တော်ကို အတင်း
အကြပ် ဆုံးဖြတ်ကြကုန်၏။

အနက်ကား။ ။ဘိက္ခဝေ=ရဟန်းတို့၊ အဟံ=ငါဘုရားသည်။
ကေနစိ ပရိယာယေန=တစ်စုံတစ်ခုသော ပရိယာယ်ဖြင့်၊ ဇာတဇ္ဈပရဇတံ=
ရွှေငွေကို၊ သာဒိတဗ္ဗန္တိ=သာယာအပ်သေး၏ဟူ၍၊ ပရိယေသိတဗ္ဗန္တိ=ရှာမှီး

အပ်သေး၏ဟူ၍၊ န တွေဝ ဝဒါမိ=ငါဘုရားဟောတော်မမူ။

၁။ သာဒိတဗ္ဗဆိုသည်ကား ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥဂ္ဂဟ၊ ဥဂ္ဂဟာပန၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနမူတို့ကို ဆိုသတည်း။

၂။ ဧကနစိ ပရိယာယေနဆိုသည်ကား အမိဘို့ရာ ခံယူသည်၊ အဘဘို့ရာခံယူသည်၊ ဆရာသမားဘို့ရာ ခံယူသည် အစရှိသော ပရိယာယ်မျိုးတို့နှင့်ပင် ဥဂ္ဂဟ၊ ဥဂ္ဂဟာပန၊ ဥပနိက္ခိတ္တသာဒိယနမူတို့ကို မပြုအပ်ဆိုလိုသည်။ ဘုရားတည်ရန်ဘို့၊ ဘုရားပြင်ရန်ဘို့၊ ထီးတော်တင်ရန်ဘို့၊ ဆွမ်းတော်ကြီးတင်ရန်ဘို့ အစရှိသော ပရိယာယ်မျိုးတို့သည်လည်း မအပ်သော ပရိယာယ်မျိုးတို့ချည်း ပင်တည်း။

ဥဂ္ဂဟစသော အချက်ငါးပါးတို့မှ လွတ်ကင်း၍ ဖြစ်သော ပရိယာယ်မျိုးတို့ကိုမူကား အဋ္ဌကထာတို့၌ အပ်ကြောင်း ကို အမျိုးမျိုး ပြဆိုလျက် ရှိလေပြီ။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ပဋ္ဌာန်းအဋ္ဌကထာအစရှိသော အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသစီရင်သော အဋ္ဌကထာကျမ်းဂန်တို့၌ လူတို့၏ ဆယ်ပါးသီလသည် နိစ္စသီလအရာနှင့်ချည်း လာရှိ၏။ အရှင်မဟာဓမ္မပါလ စီရင်သော ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်ဋီကာကျမ်းတို့၌မူကား ငါးပါးသီလသည် နိစ္စသီလမည်၏။ ဆယ်ပါးသီလသည် နိယမသီလ မည်၏ဟု လာရှိ၏။ နိစ္စသီလနှင့် နိယမသီလ နှစ်ပါးတို့၏ အထူးကိုမူကား။

ယံ ဒေဟသာဓနာပေက္ခံ၊ နိစ္စံ ကမ္မ မယံယမော။

အာဂန္တုသာဓနံ ကမ္မံ၊ အနိစ္စံ နိယမော ဘဝေ။ ။

ဟု အဘိဓာန်၌ဆို၏။

အနက်ကား။ ။ယံကမ္မံ=အကြင်ဗြဟ္မစရိယမှုသည်၊ နိစ္စံ=အမြဲ
ဒေဟသာဓနာပေက္ခံ=ကိုယ်ခန္ဓာ ပြီးဆုံးခန်းတိုင်အောင် ဝဲ့ခြင်းရှိ၏။
အယံ=ဤဗြဟ္မစရိယမှုသည်၊ ယမော=ယမမည်၏။ ယံ ကမ္မံ=အကြင်
ဗြဟ္မစရိယမှုသည်၊ အာဂန္တုသာဓနံ=တစ်ပက္ခ၊တစ်လ စသည်အခိုက်
အတန့်အားဖြင့် ပြီးစေခြင်းရှိ၏။ အနိစ္စံ=အမြဲမဟုတ်၊ အယံ=ဤ
ဗြဟ္မစရိယမှုသည်၊ နိယမော=အလိုရှိရာ ပက္ခ၊ လ၊ နှစ်အဘို့အားဖြင့်
တတ်အားသမျှ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်၍ ကျင့်အပ်သော နိယမမည်သည်၊
ဘဝ=ဖြစ်၏။

[နိစ္စ၊ အနိစ္စနှစ်မျိုး၊ ယမ၊ နိယမနှစ်မျိုး။ ။နိစ္စနှင့်ယမတူ၏၊ အနိစ္စနှင့်နိယမတူ၏။]

ဆယ်ပါးသီလကို နိယမသီလဟု ပြဆိုသော အရှင်ဓမ္မပါလ
အလိုသော်-

လူတို့ငါးပါးသီလသည်သာ နိစ္စသီလ ဖြစ်၏။ ဆယ်ပါးသီလ
သည်ကား အနိစ္စ သီလမျိုးသာဖြစ်၏။ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို
ဝတ်သည်ဖြစ်၍ သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏအမှု၌ တည်ပြီးသောသူကို ပဗ္ဗဇိတ
အရာ၌ထား၍ အဝတ်ဖြူ အကြောင်ဝတ်သူ လူဂဟဋ္ဌသက်သက် တို့၏
ဆယ်ပါးကိုဆိုလိုသည့်အတွက်ကြောင့် ဆယ်ပါးသီလကို အနိစ္စမျိုး နိယမ
မျိုးဟု ဖွင့်ဆိုတော်မူပေသည်။

ထိုသို့ဖွင့်ဆိုတော်မူသော အရှင်ဓမ္မပါလ ကျမ်းဂန်စုကိုထောက်၍
ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် ဆယ်ပါးသီလသည် လူသာမှန်တို့၌ နိစ္စ၊အနိစ္စ
နှစ်ပါးရ၏ဟု ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားသည် အလွန်သင့်မြတ်လှလေ
သတည်း။

ဤ၌လည်း အနိစ္စနိယမမှာ “အာဂန္တုသာဓနံ ကမ္မံ အနိစ္စံ” ဟုဆိုသောကြောင့် နိယမဖြစ်သော ဆယ်ပါးမှာ နိစ္စမရသင့်၊ ဆယ်ပါးကို တစ်ခါတည်း ပါဏုပေတံ ခံယူ၍ မစောင့်သင့်ဟု မယူအပ်၊ ထိုသို့ယူခဲ့သော် ယမဖြစ်သော ငါးပါးမှာလည်း “ယံဒေဟသာဓနာပေက္ခံ နိစ္စံ” ဟုဆိုသောကြောင့် ရက်၊လပိုင်းခြား၍ စောင့်ထိန်းလိုသော် မစောင့်ထိန်းရဟု ဆိုရလိမ့်မည်။

လောက၌ အာစာရကုလပုတ္တဖြစ်ကြပေကုန်သော ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူတို့၏ အရိုးအစဉ်ကို ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ငါးပါးသည် နိစ္စ၊ယမ၊ ဆယ်ပါးသည် အနိစ္စ၊နိယမဟု ပြဆိုပေသည်၊ ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော အတိုင်း အနိစ္စဟု ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဥပေါသထသီလသည် နိစ္စလည်း ပုံသေ ရအပ်သကဲ့သို့ အာဂန္တုသာဓနဖြစ်သော အနိစ္စ၊ နိယမသည်လည်း စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော် နိစ္စ၊ယမလည်း ပုံသေဖြစ်သင့်၏ဟု သိလေ။

ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းကြသူ လူဂဟဋ္ဌ ဝတ္ထုသက်သေ အရပ်ရပ် လာရှိသည်တွင်-

၁။ ရှင်အာနန္ဒာအလောင်း သုမနမင်းသားဝတ္ထု၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း အနုဠာဒေဝီ မိဖုရားဝတ္ထုတို့မှာ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကိုဝတ်မှုလာ၏။

၂။ ဥရုဓဋ္ဌ ကဿပ ညီနောင်အလောင်းဝတ္ထု စသည်တို့၌ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကိုဝတ်သည် ဟူ၍မလာ။

လာသောအရာ ဝိသေသကိုထောက်၍ မလာသောအရာ သာမညတို့၌လည်း နေယျတ္ထအားဖြင့် ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်ကြသည်ချည်းဟု သိရမည်။

တစ်နည်း။

။မလာသောအရာတို့၌ ပကတိလူဝတ်တို့နှင့်ပင် ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယအားဖြင့် ခံယူ၍ရသော ဆယ်ပါးကိုသိလေ။

လာသောအရာတို့၌လည်း-

ဒသသီလာနိ သမာဒိယိတွာ-ဟုဆိုပြန်၏။ ဖန်ရည်စွန်းသော

အဝတ်ကို ဝတ်မိလျှင်ပင် ခံယူဆောက်တည်မှု ပြီးစီးပြီဖြစ်သော်လည်း ခံယူသည့်အတွက် အကျိုးများစွာရှိလျက် ဖြစ်ပြန်သောကြောင့် ခံယူကြသည်ဟု ယူလေ။

အိုးထိန်းသည် ဃဋိကာရ ဝတ္ထု၌လည်း ဖန်ရည်ဆိုးသောအဝတ်ကို ဝတ်သည်ဟူ၍မလာ၊ အမိအို၊ အဘအိုတို့ကို လုပ်ကျွေးမှု၊ မြတ်စွာဘုရားကိုလုပ်ကျွေးမှုတို့အတွက် အိုးလုပ်၍ပစ္စည်း ဥစ္စာရှာဖွေမှုဟူသော ဂိဟိကမ္မနှင့် မကင်းနိုင်သောကြောင့် ဖန်ရည်ဆိုးသောသင်္ကန်း အဝတ်မျိုးကို မဝတ်လေသည်ဖြစ်ရာ၏။

ဆယ်ပါးသီလမြဲကြောင်းကိုမူကား ဤသို့လာ၏။

ဃဋိကာရောခေါ် မဟာရာဇ ကုမ္ဘကာရော ဟကဘတ္တိကော ဗြဟ္မစာရီ သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော နိက္ခိတ္တမဏိ သုဝဏ္ဏော အပေတ ဇာတရူပ ရဇတော။

[ဃဋိကာရသုတ်ပါဠိတော်]

အနက်ကား။

။မဟာရာဇ=ကိကီမင်းကြီး၊ ဃဋိကာရော=ဃဋိကာရ အမည်ရှိသော၊ ကုမ္ဘကာရော=အိုးထိန်းသည်သည်၊ ဧကဘတ္တိကော=နံနက်အနပ် တစ်ထပ်ထမင်းသာ စားခြင်းအလေ့ရှိ၏၊ ဗြဟ္မစာရီ=မေထုန်ဓမ္မ အဗြဟ္မစရိယမှ ကြဉ်ရှောင်လေ့ရှိ၏၊ သီလဝါ=သီလနှင့်ပြည့်စုံ၏၊ ကလျာဏဓမ္မော=ကောင်းသောအကျင့် ရှိ၏။

နိက္ခိတ္တမဏိ သုဝဏ္ဏော=ပယ်ပစ်အပ်ပြီးသော ပတ္တမြားရွှေငွေရှိ၏။
အပေတဇာတရူပရဇတော=ကင်းရှင်းသောရွှေငွေရတနာရှိ၏။

ဤပါဠိတော်၌-

၁။ “ဧကဘတ္တိကော” ဟူသောပါဠိဖြင့် “ဝိကာလဘောဇနာ
ဝေရမဏိ” သိက္ခာပုဒ် အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြတော်
မူသည်။

၂။ “ဗြဟ္မစာရီ” ဟူသောပါဠိဖြင့် “အဗြဟ္မစရိယာဝေရမဏိ”
သိက္ခာပုဒ် အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။

၃။ “သီလဝါ” ဟူသောပါဠိဖြင့် “နိစ္စသီလ ငါးပါးနှင့်တကွ
ကာယသုစရိုက်သုံးပါး၊ ဝစီသုစရိုက် လေးပါး၊ အာဇီဝဌမက
သီလရှစ်ပါး အမြဲတည်ကြောင်းကိုပြတော်မူသည်။

၄။ “ကလျာဏဓမ္မော” ဟူသောပါဠိဖြင့် မနောသုစရိုက် သုံး
ပါးနှင့်တကွ ဣန္ဒြိယသံဝရ ခြောက်ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ
တရားလေးပါး စသောဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် ပြည့်စုံကြောင်းကို
ပြတော်မူသည်။

၅။ “နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏော အပေတ ဇာတရူပ ရဇတော”
ဟူသောပါဠိတို့ဖြင့် ဇာတရူပ ရဇတ သိက္ခာပုဒ်တော် အမြဲ
တည်ကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။

၆။ အလုံးစုံသော ပါဠိတို့ဖြင့် နစ္စဂီတ သိက္ခာပုဒ်၊ မာလာဂန္ဓ
သိက္ခာပုဒ်၊ ဥစ္စာသယန မဟာသယန သိက္ခာပုဒ်တို့လည်း
အမြဲတည်ကြောင်းကို ပြီးစီးစေတော်မူသည်။

ဤသို့ ပြီးစီးစေတော်မူသဖြင့်လူတို့၏ ဂဟဋ္ဌဒသ သီလဆိုသည် ကား သာမဏေတို့၏ ဒသသီလနှင့် တစ်ထပ်တည်းပင်ဖြစ် သည်ဟူသော အနက်သည်ပြီး၏။

ထို့ကြောင့် မဟာဋီကာ၌-

ဒသာဟိ သာမဏေရေဟိ ရက္ခိတဗ္ဗသီလမာဟ
ယဋီကာရာဒိနိဝိယ။
ဟု မိန့်ဆိုတော်မူပေသည်။

သာမဏေတို့၏ ဒသသီလ သရုပ်သည်ကား ဝိနည်းတော်၌လည်း တိုက်ရိုက် လာ၏။ သာမဏေပြုလုပ်ဖူးကြသူ လူအပေါင်းတို့အားလည်း သိကြရင်းဖြစ်သည်နှင့် အလွန်ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ဂဟဋ္ဌဒသသီလ သရုပ်ကို အကျယ် ထုတ်ဖော်၍မပြဘဲ အကျဉ်းမျှနှင့် အကျယ်သရုပ်ကို သိလွယ်ရန် သာမဏေတို့၏ ဒသသီလနှင့်ကပ်၍ မဟာဋီကာရှင်ပြ တော်မူပေသည်။

အချို့သော ဆရာတို့ကား-

ဤမဟာဋီကာရှင် ဖွင့်ပြသော ဒသသီလကို ပယ်၍ “သတိဝါ ဥဿာဟေ ဒသ” ၌ သုစရိုက်ဆယ်ပါးကို ဂဟဋ္ဌနိစ္စဒသသီလဆိုသည် ဟုယူကြကုန်၏။ မိမိသို့ ဆည်းကပ်သူ တပည့်တကာတို့ကိုလည်း။

- ၁။ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၂။ အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။
- ၄။ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၅။ ပိသုဏဝါစာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၆။ ဖရုသဝါစာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၇။ သမ္ပပ္ပလာပါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၈။ အဘိဇ္ဈာယ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၉။ ဗျာပါဒါ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

၁၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ။

ဟု ခံယူဆောက်တည်စေကြကုန်၏။ သုစရိုက်ဆယ်ပါးတွင်
နောက်ဖြစ်သော မနောသုစရိုက်သုံးပါးသည် သီလကုသိုလ်မျိုးပင်မဟုတ်၊
ဝေရမဏိတရားမျိုးပင်မဟုတ်၊ ဝိရတီသီလတရားမျိုးပင် မဟုတ်။

၁။ အနဘိဇ္ဈာဆိုသည်ကား အလောဘတရားတည်း။

၂။ အဗျာပါဒဆိုသည်ကား အဒေါသတရားတည်း။

၃။ သမ္ပာဒိဋ္ဌိ ဆိုသည်ကား အမောဟ တရားတည်း။

မိမိအဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ပွားများစေတတ်သော မနောသံဝရ
တရားမျိုးသာ ဖြစ်သည်။ ဝေရမဏိဆို၍ ဆောက်တည်ရသော ကာယ
သံဝရ၊ ဝါစာသံဝရ တရားမျိုးမဟုတ်။

မေးမြန်းဖွယ်

မေး။ ဆောက်တည်ခဲ့သော် အပြစ်ရှိသလောဆိုမူ၊

ဖြေ။ အကုသိုလ်အပြစ်ကားမရှိ၊ ကုသိုလ်ရသောအမှုပင်ဖြစ်၏။
သို့သော်လည်း သာသနာ၌ အစဉ်ထာဝရ လာခဲ့သော ဂဟဋ္ဌဒသသီလ
တိမ်မြုပ်ရန်ရှိသောအပြစ်၊ ဝေရမဏိသီလမျိုး မဟုတ်သော မနော
သုစရိုက်သုံးပါးကို သီလဆို၍ ဝေရမဏိသဒ္ဓါနှင့် ခံယူကြသည့်အတွက်
ဓမ္မတန္တိ ဓမ္မပဝေဏီတို့၌ မကျွမ်းကျင်ရှာလေဟု ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့

ပြောဆိုရန်အပြစ်ရှိသတည်း။

ထို့ကြောင့်၍ “သတိဝါ ဥဿာဟေ ဒသ”၌ ဃဋီကာရသုတ် ပါဠိတော်အရနှင့် ဖွင့်ပြတော်မူသော မဟာဋီကာ အတိုင်းသာ အမှန် ဟူ၍မှတ်။

မေး။ သာမဏေတို့ စောင့်ထိန်းရသော ဒသသီလကို မဟာဋီကာ ဖွင့်ဆိုတိုင်း ယူခဲ့သော် ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရသောသူ ဟူသမျှ တို့သည် ဃဋီကာရကဲ့သို့ချည်း ကျင့်ကြံမှ နေရာကျမည်ဟု မရောက် လောဟူမူ

ဖြေ။ သဘာဝနိစ္စ အနိစ္စ၊ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယနိစ္စ အနိစ္စ၊ ဂဟဋ္ဌ သာမန် ဂဟဋ္ဌဝိသေသတို့နှင့် ဝေဖန်၍ ဖြေဆိုလေ။ ဃဋီကာရကို ထုတ်ပြ တော်မူသည်မှာ ရှေ့၌ပြဆိုခဲ့ပြီးသောအတိုင်း ပါဠိတော်ကြီး တိုက်ရိုက်နှင့် ဂဟဋ္ဌသီလ ထင်ရှားလှ၍ပြတော်မူပေသည်။

ဃဋီကာရဆိုသည်မှာ-

အနာဂါမ်အရိယာကြီး ဖြစ်ပေ၍ ဆယ်ပါးသီလတွင်မက မိမိ ကိုယ်တိုင်ရောင်းခြင်း၊ ဝယ်ခြင်း၊ စပါးစိမ်းကိုခံယူခြင်း အစရှိသော ရုန့်ရင်းသော ဃရာဝါသကိစ္စအမှုမျိုးတို့ကို အလုံးစုံအကုန်ပယ်သော သူဖြစ်သည်။ ယင်း ဃဋီကာရနှင့် အလုံးစုံတူနိုင်မှ ဆယ်ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းရမည်ဟု ပြဆိုလိုရင်းမဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယင်းမဟာဋီကာရှင် သည်ပင်လျှင် မိမိစီရင်သော ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်ဋီကာတို့၌ ဆယ်ပါးသီလကို အနိစ္စသီလ၊ နိယမသီလဟု ဖွင့်ပြတော်မူပေသတည်း။

ဒေသ သီလကို ဝိသုဒ္ဓိခက် အဋ္ဌကထာ၌ နိစ္စသီလဟု ပြဆိုသည်ကား သီလမခံဘဲနှင့်ပင် မစောင့်ချင်သော်လည်း မနေရာ၊ မစောင့်ခဲ့လျှင်

အသွင်အပြင်နှင့်မတန် ကျင့်ကြံဘိသည်ဟု ကဲ့ရဲ့မှု၊ ညစ်နွမ်းမှု အပြစ်ဒဏ်
ဧကန္တခံရသော သဘာဝနိစ္စကိုရည်၍ ပြဆိုလေသည်။ ဖန်ရည်စွမ်းသော
အဝတ်ကို ဝတ်သော သမဏဗြာဟ္မဏ ပဗ္ဗဇိတဂိုဏ်းဝင် သူတော်စင်
ဂဟဋ္ဌတို့၏ ဒေသသီလမျိုးပေတည်း။

ဣတိဝုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်ဋီကာတို့၌ အနိစ္စသီလ၊ နိယမသီလ
ဟု ပြဆိုသည်မှာ-

သီလမခံဘဲ အဗြဟ္မစရိယမှု၊ ဝိကာလဘောဇန၊ နစ္စ ဂီတစသော
အမှုတို့ကို ပြုကျင့်ခံစားသော်လည်း အသွင်အပြင်နှင့် မတန်ဟု ကဲ့ရဲ့ရန်
အပြစ်မရှိသော ပကတိလူတို့၏ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အနိစ္စကို ပြဆိုရင်း
ဖြစ်သည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာမှာလည်း ဤပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယ အနိစ္စကို
ပယ်သည်မဟုတ် ခွင့်ပြုရာပင်ကျ၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်ချင်းချင်း
ဆန့်ကျင်ခြင်းမရှိကြ။ လောက၌လည်း ဒေသသီလကို စောင့်ထိန်းကြရန်
အခွင့်အလမ်းအမျိုးမျိုး ရှိသည်ကို သိကြရ၏။ ထို့ကြောင့် နိစ္စဆိုသည့်အလို
အစောင့်အထိန်း ခက်သည်ဟု အကြံပြုကာ မဟာဋီကာကြီးကို မပယ်
သင့်ပေ။

သီလမယန္တိ နိစ္စသီလဥပေါသထနိယမာဒိဝသေန ပဉ္စ အဋ္ဌ
ဒေသဓာ သီလာနိ သမာဒိယန္တဿ။

[ဣတိဝုတ် အဋ္ဌကထာ]

နိစ္စဝသေန ပဉ္စဟိ၊ နိယမဝသေန ဒေသဟိ၊ ပိသဒ္ဓေန
ပကတိယေဟိ၊ ဥပေါသထသီလဝသေန အဋ္ဌဟိပိ
ဒဿေတိ။

[သက္ကသံယုတ်ဋီကာ]

လူတို့၌ ငါးပါးသည်နိစ္စ၊ ဆယ်ပါးသည်နိယမဟု ဆိုသော ကျမ်းစု။
နိယမဟူသည် အနိစ္စတည်း။

အာဂန္တုသာဓနံ ကမ္မံ၊ အနိစ္စံ နိယမော ဘဝေ။

[အဘိဓာန်]

အနိစ္စဆိုသော်လည်း ဥပေါသထသီလကဲ့သို့ တစ်နေ့ တစ်ရက်မျှ
အနိစ္စမျိုး မဟုတ်၊ တစ်ပက္ခ၊ တစ်လ၊ တစ်နှစ် စသည် ရက်ရှည်
စောင့်ထိန်းသော အနိစ္စမျိုးပေတည်း။ ဥပေါသထသီလနှင့် ကွဲခြား
ငှါသာ ဤသို့ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ဆယ်ပါးသီလကို တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ
စောင့်ထိန်း၍ မရဟုမဆိုသာ၊ ရွှေငွေအနာမာသကို ဥဂ္ဂဟစသော
အကပ္ပိယမှု ငါးချက်တို့ဖြင့် ထိုနေ့ ထိုရက်တွင် ဆက်ဆံခြင်း မရှိလျှင်ပြီး
တော့သည်။

ဝိသုဒ္ဓိမဂ်ပါဌ်၌ ဒသအရမှာ သုစရိုက်ဆယ်ပါးကို ယူခဲ့လျှင်
သုစရိုက်ဆယ်ပါးမည်သည် ငါးပါးသီလနှင့်ထပ်တူ သဘာဝနိစ္စမျိုး ဧကန်
စင်စစ်ဖြစ်လေသောကြောင့် ဒသသီလသည် အနိစ္စ၊ နိယမ ဟုဖွင့်
ကြသော ကျမ်းဂန်စုနှင့်လည်း ဆန့်ကျင်၏။

အမည်သည် မထင်ရှားသော အညတရဆရာ စီရင်သည့်
ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာဦးကား-

ဒသမံ သာမဏေရာနမေဝ ဝိသေသဘူတံ။

ဟုဆို၏။

အနက်ကား။ ။ဒသမံ=ဇာတရူပဒသမသိက္ခာပုဒ်သည်။
သာမဏေရာနမေဝ=သာမဏေတို့၏သာလျှင်၊ ဝိသေသဘူတံ =
ဝိသေသဖြစ်၍ဖြစ်၏။

ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်သည် ဂဟဋ္ဌ ဖြစ်သူလူတို့နှင့်မဆိုင်၊ သာမဏေ တို့နှင့်သာ ဆိုင်၏-ဟူလိုသည်။ လူတို့မည်သည် ယင်းသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့် နိုင်ခဲ့သောကြောင့်ဆိုသည်ဟု ထိုစကားကို ဥပါသကာလင်္ကာရကျမ်း၌ ဖြေပေ၏။ ဝိနည်းဋီကာ ဆရာကြီးတို့ကား ထိုစကားကို ပယ်ကြကုန်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဋီကာကြီးတို့ကို အတည် ပြုကြလေကုန်၏။

ယဋီကာရအိုးထိန်းသည်သည် ဂဟဋ္ဌဖြစ်သူ လူ၏ကျင့်စဉ်၌ “နိက္ခိတ္တမဏိသုဝဏ္ဏော၊ အပေတဇာတရူပ ရဇတော” ဟု ဇာတရူပ သိက္ခာပုဒ် ပါဠိတော်ကြီးမှာ တိုက်ရိုက်လာသောကြောင့် မဟာဋီကာကြီး ဖွင့်တိုင်းကိုသာ ယုံကြည်အပ်၏။

သဘာဝနိစ္စ စသည်တို့၏ အဆုံးအဖြတ်ပြီး၏။

လယ်တီဆရာ ငါသည် ရေးသားစီရင်အပ်သော
သီလဝိနိစ္ဆယကျမ်းပြီး၏။

-----◆◆◆-----